PIERWSZA ŁAWKA · ZESTAW KART PRACY · BIOLOGIA · KLASA 6

Dział 3. Stawonogi i mięczaki

Stawonogi (skorupiaki, owady, pajęczaki) i mięczaki (ślimaki, małże, głowonogi) – środowisko, budowa, tryb życia, rozwój owadów, rozpoznawanie na rysunkach i z opisu cech, znaczenie w przyrodzie i dla człowieka, dane z obserwacji zapylaczy. Sześć kart pracy: teoria z przykładami, ćwiczenia, utrwalenie, zastosowanie i dwa równoległe sprawdziany – z pełnym kluczem odpowiedzi.

Karta	Temat	Zadania
1	**Stawonogi i mięczaki – najważniejsze wiadomości** Teoria w pigułce, przykłady i rozgrzewka	3 zad. 9 pkt
2	**Stawonogi i mięczaki – ćwiczenia podstawowe** Sprawdzam, czy rozumiem podstawy	7 zad. 13 pkt
3	**Stawonogi i mięczaki – utrwalenie** Zadania o wyższym poziomie trudności	6 zad. 23 pkt
4	**Stawonogi i mięczaki – w praktyce** Tekst, źródło, doświadczenie lub sytuacja z życia	5 zad. 17 pkt
5	**Sprawdzian: Stawonogi i mięczaki – grupa A** 20 minut · 17 pkt	7 zad. 17 pkt
6	**Sprawdzian: Stawonogi i mięczaki – grupa B** 20 minut · 17 pkt	7 zad. 17 pkt

Jak korzystać z zestawu

- Karta 1 zawiera najważniejsze wiadomości i przykłady – od niej warto zacząć.
- Karty 2–4 to ćwiczenia podstawowe, utrwalenie oraz zastosowanie wiedzy w tekście, na źródle lub w sytuacji z życia.
- Karty 5 i 6 to równoległe sprawdziany (grupa A i grupa B) z tymi samymi typami zadań i tą samą punktacją – gotowe na lekcję.
- Każda karta mieści się na osobnych stronach i ma własną punktację – można ją wydrukować osobno jako pracę domową, kartkówkę lub zastępstwo.
- Klucz odpowiedzi do wszystkich kart znajduje się na końcu zestawu. Wersja DOCX pozwala dowolnie edytować zadania.

Materiał oryginalny dla klasy 6 szkoły podstawowej (rok szkolny 2026/2027). Do użytku własnego i pracy z własnymi uczniami.

Stawonogi i mięczaki – najważniejsze wiadomości

Teoria w pigułce, przykłady i rozgrzewka

KARTA 1/6

Imię i nazwisko: Data: Wynik: ..... / 9 pkt

Przypomnij sobie

- **Stawonogi**: odnóża członowane, pancerz z chityny (rosną po zrzuceniu pancerza – linieniu). **Skorupiaki** (rak, krab, rozwielitka) – głównie w wodzie, skrzela, dwie pary czułków; rak i krab – ciało z głowotułowia i odwłoka, 5 par odnóży krocznych.
- **Owady** – głowa, tułów, odwłok; 3 pary odnóży, 1 para czułków, zwykle skrzydła; tchawki. **Pajęczaki** (pająki, kleszcze, kosarze) – głowotułów i odwłok, 4 pary odnóży, bez czułków i skrzydeł; tchawki lub płucotchawki. Rozwój owadów: **przeobrażenie zupełne** (jajo → larwa → poczwarka → owad dorosły, np. motyl, biedronka) lub **niezupełne** (jajo → larwa → owad dorosły, np. konik polny).
- **Mięczaki**: miękkie, nieczłonowane ciało, zwykle muszla, noga. **Ślimaki** – na lądzie (winniczek; pomrów – bez muszli zewnętrznej) i w wodzie; głowa z czułkami, muszla skręcona, tarka. **Małże** (skójka) – tylko w wodzie (słodkiej i słonej), muszla z dwóch połówek, bez głowy, filtrują wodę. **Głowonogi** (ośmiornica, kałamarnica) – morza, ramiona z przyssawkami, drapieżniki.
- Znaczenie: zapylanie (pszczoły), miód, jedwab; pokarm (rozwielitki – dla ryb; krewetki, małże); małże oczyszczają wodę; pająki zjadają owady, także szkodniki, i są pokarmem ptaków; szkodniki (stonka, mszyce, ślimaki nagie); kleszcze przenoszą boreliozę.

Stawonogi i mięczaki

Owady – 3 pary odnóży, 1 para czułków

Pajęczaki – 4 pary odnóży, bez czułków

Rak – 5 par odnóży krocznych, 2 pary czułków

Winniczek – muszla skręcona, głowa z czułkami

Przykłady z wyjaśnieniem

Przykład 1. Ile odnóży ma pająk?
8 (cztery pary).

Przykład 2. Czym różni się rozwój motyla od rozwoju konika polnego?
Motyl przechodzi przeobrażenie zupełne – z poczwarką (jajo → larwa → poczwarka → owad dorosły); konik polny – niezupełne, bez poczwarki.

Stawonogi i mięczaki – ćwiczenia podstawowe

Sprawdzam, czy rozumiem podstawy

KARTA 2/6

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 13 pkt

Pamiętaj: w zadaniu na łączenie wpisz przy każdej cyfrze jedną literę.

1 Połącz mięczaka z opisem jego budowy. ___ / 4 pkt

1. winniczek	a) noga przekształcona w ramiona z przyssawkami
2. skójka	b) muszla z dwóch połówek, filtruje wodę
3. ośmiornica	c) muszla skręcona spiralnie, tarka
4. pomrów (ślimak nagi)	d) ciało bez muszli zewnętrznej, pełza na szerokiej nodze, ma czułki

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____

2 Oceń prawdziwość zdań. ___ / 3 pkt

1. Motyl przechodzi przeobrażenie zupełne.	P	F
2. Małże filtrują wodę.	P	F
3. Pająki mają czułki.	P	F

3 Uzupełnij etapy przeobrażenia zupełnego. ___ / 1 pkt

1. jajo → _____ → _____ → owad dorosły

4 Podaj dwa przykłady pożytecznych i dwa przykłady szkodliwych owadów. ___ / 2 pkt

_____

_____

5 Skrzelami oddycha ___ / 1 pkt

A. kleszcz **B.** pająk **C.** pszczoła **D.** rak

6 Którą cechę mają wszystkie stawonogi? ___ / 1 pkt

A. czułki **B.** odnóża członowane **C.** skrzydła **D.** muszlę

7 Ślimak winniczek żyje ___ / 1 pkt

A. w morzach na dużych głębokościach **B.** w glebie jak dżdżownica

C. na lądzie **D.** wyłącznie w rzekach

Podgląd • Pierwsza Ławka

Stawonogi i mięczaki – w praktyce

Tekst, źródło, doświadczenie lub sytuacja z życia

KARTA 4/6

Imię i nazwisko: Data: Wynik: ..... / 17 pkt

Pamiętaj: licząc, ile razy więcej, dziel większą liczbę przez mniejszą.

1 **Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.** ___ / 5 pkt

Nieproszony gość z lasu

Po wycieczce do lasu Ola znalazła na nodze małego, ciemnego pajęczaka. Pod lupą policzyła osiem odnóży. Mama od razu wyjęła kleszcza pęsetą, chwytając go tuż przy skórze, i zdezynfekowała miejsce. Zapisała datę w kalendarzu. Przez kolejne tygodnie obserwowały skórę – gdyby pojawił się czerwony, powiększający się rumień, trzeba byłoby iść do lekarza. Tata postanowił, że przed wakacjami cała rodzina zaszczepi się przeciw kleszczowemu zapaleniu mózgu.

Tekst własny

1.1 **Uzasadnij na podstawie liczby odnóży, że kleszcz jest pajęczakiem.** ___ / 1 pkt

1.2 **Wyjaśnij, dlaczego mama zapisała datę ukąszenia.** ___ / 2 pkt

1.3 **Uzupełnij zdania na podstawie tekstu.** ___ / 2 pkt

1. Rumień po ukąszeniu może świadczyć o _____.
2. Przed kleszczowym zapaleniem mózgu chroni _____.

2 **Przeczytaj opis obserwacji i wykonaj zadania.** ___ / 3 pkt

Kto zapyla jabłonie?

Uczniowie przez godzinę liczyli owady siadające na kwiatach jabłoni w szkolnym sadzie. Zanotowali: pszczoły miodne – 36 razy, trzmiele – 12 razy, muchówki – 8 razy, motyle – 4 razy.

Tekst własny, dane przykładowe

2.1 **Oblicz, ile razy łącznie owady siadały na kwiatach.** ___ / 1 pkt

2.2 **Oblicz, ile razy więcej było odwiedzin pszczół niż trzmieli.** ___ / 1 pkt

2.3 **Wyjaśnij, dlaczego zmniejszanie się liczby pszczół jest groźne dla sadowników.** ___ / 1 pkt

Podgląd • Pierwsza Ławka

Sprawdzian: Stawonogi i mięczaki – grupa A

KARTA 5/6

20 minut · 17 pkt

Imię i nazwisko: Data: Wynik: ..... / 17 pkt

1 **Przyporządkuj zwierzęta do grup.** ___ / 4 pkt

chrabąszcz majowy kosarz rak szlachetny ślimak winniczek

owady	pajęczaki	skorupiaki	mięczaki

2 **Ciało pajęczaka składa się z** ___ / 1 pkt

A. głowotułowia i odwłoka **B.** głowy, tułowia i odwłoka

C. wielu jednakowych pierścieni **D.** głowy i tułowia

3 **Przeobrażenie zupełne przechodzi** ___ / 1 pkt

A. karaczan **B.** konik polny **C.** ważka **D.** biedronka

4 **Oceń prawdziwość zdań.** ___ / 3 pkt

1. Kleszcze mogą przenosić boreliozę.	P	F
2. Pszczoły zapylają rośliny.	P	F
3. Małże rozdrabniają pokarm tarką.	P	F

5 **Uzupełnij zdania.** ___ / 3 pkt

1. Zrzucanie za małego pancerza przez rosnącego stawonoga to _____.
2. Pająki i kleszcze oddychają tchawkami lub _____.
3. Ośmiornica należy do _____.

6 **Podaj dwa przykłady znaczenia skorupiaków w przyrodzie lub dla człowieka.** ___ / 2 pkt

7 **W ogrodzie znaleziono zwierzę o ciele podzielonym na głowę, tułów i odwłok, z jedną parą czułków i dwiema parami skrzydeł. Określ, do której grupy stawonogów należy, i podaj dwie inne cechy, które powinno mieć.** ___ / 3 pkt

PIERWSZA ŁAWKA

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Stawonogi i mięczaki – zestaw 6 kart pracy z kluczem, klasa 6

Podgląd pokazał 5 z 14 stron. Pełna wersja: 14 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- Karta 1: Stawonogi i mięczaki – najważniejsze wiadomości – 3 zadania, 9 pkt
- Karta 2: Stawonogi i mięczaki – ćwiczenia podstawowe – 7 zadań, 13 pkt
- Karta 3: Stawonogi i mięczaki – utrwalenie – 6 zadań, 23 pkt
- Karta 4: Stawonogi i mięczaki – w praktyce – 5 zadań, 17 pkt
- Karta 5: Sprawdzian: Stawonogi i mięczaki – grupa A – 7 zadań, 17 pkt
- Karta 6: Sprawdzian: Stawonogi i mięczaki – grupa B – 7 zadań, 17 pkt Karta 1 przypomina najważniejsze wiadomości i pokazuje przykłady z wyjaśnieniem.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail
pierwszalawka.pl/material/biologia-klasa-6-dzial-03-stawonogi-i-mieczaki-zestaw